

[Hans Hedtoft.]

Tærskelen til en forhaabentlig lang og lykkelig Fred, jeg venter derfor, at man paa dette Omraade vil komme frem med de nye Metoder, der er stillet i Udsigt.

Den store brede Befolknings Interesse i Programtalens erhvervsøkonomiske Afsnit tror jeg dog mest af alt har været knyttet til Udtalelserne om Beklædningsituationen. Paa intet Omraade har Krigens og Besættelsens Fattigdom ramt den brede Forbrugerbefolkning her i Landet saa stærkt som med Hensyn til Tøj paa Kroppen og Sko paa Fødderne. Her ventede vi med Sikkerhed et Regeringsløfte om en Tøjrationering. Fra Samlingsregeringens Tid mener jeg at erindre, at Planerne til en saadan Rationering var parat, en Ordning, som giver mindre-bemidlede Fortrin til de ægte Varer, der nu kommer frem — ogsaa Uld og Bomuld var jo nemlig købt, før Venstre overtog Regeringen —, og jeg mener at erindre, at der var planlagt en Ordning, som oven i Købet gav betydelige kontante Tilskud til ubemidlede Indkøb af Børnetøj. Men om en saadan Ordning hørte vi intet. Den højtærede Statsminister lovede, at der vilde blive draget Omsorg for, at Tekstilraastofferne, saa længe Knapheden paa dem er følelig, fortrinsvis vil blive reserveret til Fremstilling af Arbejdstøj og Børnetøj, og at man ogsaa paa beslægtede Omraader vilde have mindre-bemidlede og børnerige Familiers Behov for Øje i særlig Grad. Alt dette er udmærket, og vi har Anledning til at være taknemmelige derfor, men der blev ikke sagt noget om Rationering. Vil det mon sige, at de gode Tekstilvarer paa ny skal gaa deres dulgte Gang under Disken? Vil det sige, at den store, brede Forbrugerbefolkning paa ny skal komme sidst, og de saakaldte gode Kunder paa ny skal have først? Jeg beder den højtærede Handelsminister orientere Rigsdagen i denne Sag, som er af livsvigtig Betydning for Hundretusinder af Smaakaarsfolk.

Heller ikke om Tilskud til mindre-bemidlede Forbrugeres Indkøb af Børnetøj hørte vi et Ord, og dog mener jeg ogsaa her at erindre, at Planer var forberedt. Enhver, der kender de økonomiske Kaar i en børnerig Arbejder-, Tjehestemand- eller Husmandsfamilie, ved, at et saadant Tilskud er paa-krævet. Naar Børnene pludselig skal have nyt fra inderst til yderst — og det trænges der til næsten alle Steder efter 5 Aars Tekstilmangel —, saa betyder det en betydelig Eengangsudgift, en Udgift, som langt overskrider Budgettets Spændvidde i disse Tusinder af smaa Hjem.

I Forbindelse med Tekstilrationeringen kan jeg ikke undlade at nævne Tobaksordningen, som jo i Praksis viste sig mindre ideel. Har Regeringen Planer til dens Forbedring? Ogsaa her venter vi paa, hvad den højtærede Handelsminister kan udrette.

Nødvendigheden af et stort Byggeri har jeg allerede strejft. I sin bemærkelsesværdige Kortfattethed indeholdt Programerklæringen paa dette Punkt en ejendommelig Udtalelse. Man vil søge gennemført en Revision af Loven om Statens Støtte til Boligbyggeri, sagde den højtærede Statsminister, og han fortsatte: „Det vil være afgørende at finde en Ordning, der i størst mulig Udstrækning stiller det offentlige og det private Byggeri lige.“ Folketinget faar forhaabentlig senere Lejlighed til at vende tilbage til en Debat om hele Byggeproblemet. Det skal dog straks siges, at saafremt den omtalte Ligestilling kommer til at bestaa i, at Laanegrænsen og Rentenedsættelsen bliver den samme for privat og socialt Byggeri, da vil Følgen blive, at det private Byggeri her i Landet bliver langt bedre stillet end det sociale.

Saaledes som Lovgivningen er formet, skal det sociale Byggeri for at faa Støtte opfylde en lang Række Betingelser, som ikke er paalagt det private Byggeri. Lad mig nævne de vigtigste af disse Betingelser. For det første skal alle Foreningers Midler, herunder Midler, der fremkommer ved Om-prioritering, anvendes til Boligformaal. Ideen bag denne Bestemmelse er, som man vil vilde, at gøre Fremtidens sociale Boligbyggeri uafhængigt af Kapitalen, gøre det selvfinansierende. Denne Hovedbetingelse kan det private Byggeri efter sin Natur aldrig opfylde. Det karakteristiske ved alt privat Byggeri er netop, at Overskuddet, herunder Midler fremkommet ved Om-prioritering, betragtes som den private Grundejers private Fortjeneste.

Lad mig for det andet nævne de sociale Byggeselskabers Forpligtelse til at tilvejebringe Lejligheder, der svarer til den mindre-bemidlede Befolknings Behov, og Kravet om, at en vis Del af Lejlighederne skal udlejes til børnerige Familier. De private Bygherrer har, saa vidt jeg ved, ikke den Art Forpligtelser, men udsøger sig netop det Lejerklientel, der betaler bedst, men som paaforer den enkelte Ejendom mindst mulig Udgift.

Jeg kan ikke gaa i Detailler med Bygge- og Boligproblemet ved denne Lejlighed, men af det, jeg allerede har nævnt, vil man forstaa, at den saakaldte Ligestilling mellem